

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

III. Évfolyam.

Ujvidék, 1912. december 22. vasárnap

93. szám.

*Lapunk ezen száma nyolc oldalon
jelent meg, mert a legközelebbi szám
a közszeeső ünnepek és nyomdasszünet
miatt folyó hó 28-án jelenik meg.*

Karácsony.

Megkondulnak a harangok, ünnepet
tűnik, a szeretet ünnepe. Ma, amidőn
egyik izgalom a másik után hozza lázba
az amugy is ideges kedélyeket, jól esik
a szeretet ünnepe magunkba szállva,
keresni azokat a kapcsolatok, amelyek
bennünket közelebb hoznak egymáshoz
és amelyeket megszüntetnek azokat az
egyenletlenkedéseket, amelyek az em-
bertársakat elválasztják egymástól.

Szeretettel közeledünk egymáshoz,
mert hisz e napon született a Megváltó,
aki a szeretetet hozta magával és minden-
kor a szeretet ígéit hirdette. Az embe-
riségért való nagy szeretetért áldozta
magát fel és feltámadt, hogy megváltsa
az emberiséget.

„Örömet hirdetek nektek, mert
megszületett a Megváltó“ adja hírül az
angyal a betlehemi pásztoroknak, akik
legott imáadására siettek az isteni kis-
dednek, aki születve „válságot hozott
az embereknek.“

Különleges viszonyokat élünk és
ebben a korban kettős buzgósággal
kell törekednünk arra, hogy a szeretet

örökké el nem muló láncával kössük
meg egymás között az egyetértésre
vezető barátságot, amely ha megvan, a
legkisebb dolgokat is nagyvá képes
növelni, de viszont ha hiányzik, a leg-
nagyobb dolgokat is szétmállasztja.

A létért való küzdelem talán soha-
sem volt erősebb, mint ma. Szinte kéri
mindenkinek arcáról az a tévoza tekin-
tet, amely aggódva lesi, mit hoz a
holnap. Hozzárult ehhez a rossz gaz-
dasági év, hozzárultak azok a felhők,
melyek egünk felett tornyosulnak.
Mindez nagyban fokozta a bizalmatlan-
ságot embertárs és embertárs között és
előidézte azt a mindenfelé érezhető
pangást, amelynek következményei
máris a kelleténél nagyobb mértékben
érezhetőek.

A hívők ezrei sietnek a szeretet
ünnepe hálát adni a Mindenhatónak a
templomba, hogy az Údvözítőt adva az
emberiségnek, megváltást hozott nekünk,
akik megtanuljuk ebből is, hogy szeretet
mindennek az alapja.

A közelmúlt pedig talán a kelleté-
nél jobban is megtanított bennünket
arra, hogy szeretettel kell viseltetnie
az embertársaknak egymás iránt, a
közelmúlt mindennél ékeesebben
dokumentálta, hogy a szeretet
fokozza a kitartást, a szeretet csirájáb-
ban is elfojtja a csüggedést.

Mély vallásosságtól áthatva, imára
kölcsönve kezeinket, fohászokodunk a

Mindenhatóhoz, hogy eltávolítva azt,
ami szétválaszt, egyesítse minden fiát
széles e hazának, távoztasson el mind-
dent, ami ennek a hazának, ez ország
minden fiának csak bajt, szenvedést
hoz és nyújtson vigaszt mindannyiunk-
nak.

Szálljunk magunkba, vetkezzes-
tük le a hétköznapiságot, a karácsonyi
ünnepek szent varázsa ihlessen meg
mindannyiunkat. Szívünkben ünnepe-
lünk, imádkozunk buzgón, hogy azután
a karácsonyi ünnepek igazán megváltást
is hozzanak az emberiségnek.

Mi van az adó- törvénnyel?

Dr. Teleszky János pénzügyminiszter beszéde.

Hogy az ország polgárságát az új tör-
vény körül támadt kavarodásban tájékoztat-
suk, szükségesnek tartjuk minden egyéb
kommentár nélkül ismertetni azt a beszé-
det, melyben Teleszky János pénzügyminiszter a
nemzeti munkapárt szombati értekezletén az
adóreform lényegét és a közönségre való
kihatását előadta.

Szakszerű beszédének bevezető részében
a miniszter mindenekelőtt nyomatékosan kie-
melte, hogy a kormány nem gondol arra,
hogy a mai bizonytalan gazdasági viszonyok
között az új törvények alapján az adóki-
vetést elrendelje. A kormány erre a mozgalom meg-
indítása előtt sem gondolt, mert különben az
adókivetési rendeletet már kiadta volna.

Az ujjas.

Irta: CHARLES FOLEY.

Eszembe jutott, hogy Cadiou apó szüle-
tésnapja van ma s hogy a szegény öreg
nagyon érezheti az egyedülvalóságot ebben az
esős, rossz időben. Ennek következtében fel-
kerekedtem s elindultam hozzá a mély uton,
mely virágos lejtők közt visz a nyomorult
viskójához. Az öreg ott állt a tűzhelynél és
szomorúan és merengve piszkálta a tüzet.
Köszöntésemet rosszkedvű dörmögéssel fo-
gadta. Azért én tüstént azt a témát érintet-
tem, mely rendszerint felvidította:

— No Cadiou apó, hallott-e ma valami
hírt a születésnapján a leányáról?

— Hallottam, ezt a kicsodát küldötte . . .

Meg sem fordulva, megvetően mutatott
egy, csak immel-ámmal kibontogatott esom-
magra, aztán mogorván tovább hallgatott.
Még el sem mondta bánatát s én már észre-
vettem az állának mozdulatán, hogy nagyon
nehezen szedi össze a szót a fogal között s
hogy nagyon keserűen akar kitörni ajkán a
beszéd. Mikor már ennyire volt, ezt mondotta:

— A miatt az ujjas miatt van az egész,
amelyet a kicsikétől kaptam.

Látva, hogy nem értem meg, beleköpte
a tűzbe a bosszuságát, aztán kissé megkönny-
nyebülten és folyékonyan így folytatta:

— Tudja, már kis lány korában oly jól
kötött, mint egy asszony. Az anyja, mielőtt
meghalt volna, megtanította mindenre, amit

ő maga tudott, mert, ha a szem meg a kéz
dolgozik, az ember nem ér reá, hogy rosszra
gondoljon, vagy rosszat tegyen. Vettem is
neki mindig oly szép kék, vastagszálu pamu-
tot s Auberte hat éves korától fogva olyan
ujjasokat kötött nekem, amintőt tiz frankon
sem lehetett volna kapni a városban. El is
tartott mindegyik jó hat hónapig, akár jó volt
az idő, akár esett. Oly vastag, és mégis tes-
hez simuló, oly meleg s mégis könnyű ujjast
csak az én kis Aubertem tudott kötni. Ha
távol a hajlékomtól, künn jártam a tengeren,
olyan jólesően éreztem meleget, mintha otthon
ültem volna a tűzhelynél. És ugy megcsik-
landozta, ugy megcirógatta a bőrömet minden
kis mozdulatomnál, mintha még ott lettek
volna a kicsikém ujjai azon a bodor pamuton.

Bizony, bizony, jó idők voltak azok, a
rossz időt csak az öregkor hozta meg nekem.
Kénytelen voltam istenhozzátot mondani a
tengernek, eladni a régi jó bárkámát s a
szűk tengerésznyugdíjamból élni. Csak éppen
hogy megvolt a mindennapi kenyerem. Azért
hát Auberte, hogy semmiben se lássak szűk-
séget és adósságba ne keveredjem, elhatá-
rozta, hogy a városba megy és állást keres.
Mielőtt elment volna, hamarosan és titokban
elkészült azzal az ujjassal, melyet éppen csak
akkor kezdett kötégetni; mikor aztán készen
volt vele, utjára kelt. A külsőbőben még ide-
adta a kicsike az ujjast s mikor megcsókolt,
azt mondotta:

— Ihol ni apa, ebben jó meleged lesz a
télén!

Aztán elsietett, hogy ne lásson könyezni.
Cadiou megköszönte a torkát:

— Nagyon megfáztam volna és sokat
bánkódtam volna a nélkül az ujjas nélkül,
melyet a kicsikémől kaptam. Egész télen át
az melegítette a szívem a reá való emléke-
zéssel. S mikor a pamut megcsiklandozta a
nyakamat, nekem mindig úgy tetszett, mintha
a pici ujjai cirógatnának. Néha aztán eszembe
jutott, hogy ha elnyittem azt az ujjast, nem
lesz többé olyan jó ujjasom. Kiméltem is
nagyon s kijavítottam, amint tőlem tellett,
az enyüvetlen vén ujjaimmal. De mégis le-
romlott. Mikor az ember megvénül, jobb, ha
szép csöndesen üldögél s nem tesz egyebet,
mert hiszen az ember lefogy, nincs rajta már
hus, csak csontja van, az pedig mindent ke-
resztül lyukaszt. Mire az év elmúlt, az én
szegény ujjasom merő rongy volt. Nagyon
busultam már, mikor déltájban, a születésem
napján, csak benyitának az ajtómon és jön
a postás: „Itt hoztam magának valamit,
Cadiou apó“, — mondotta. A kezem ugy
remegett, hogy nem tudtam kibontani a cso-
magot. A levélhordó, aki maga is kíváncsi
volt, segítségemre volt. Tessék! Ott volt,
amire gondoltam, a nélkül, hogy reménykedni
mertem volna benne, ott volt a szép kék
pamutból kötött, gyönyörű szép ujjas, mely
olyan könnyű volt és mégis oly meleg s
hozzá a kicsikém kötötte a saját ujjával!
Egészen megmeredtem, egy szót sem szól-
tam többé s elfelejtettem megkínálni pálni-
kával a szegény levélhordót is. S mikor el-
ment s be volt téve az ajtó, nem bírtam ki
tovább . . . Belebujtam a szép ujjasba és
tüstént olyan melegem lett, oly pompásan
éreztem magam. Mikor pedig éreztem, hogy

Ellenkezöleg a kivetés megindításával várni óhajtott, míg egyrészt a közönségnek és a közegeknek idejük lesz az adótörvények végrehajtása iránt kiadott utasításokat tanulmányozni és amíg másrészt a gazdasági helyzet ismét a normális kerékvágásba jut. Ami az új adótörvények életbeléptetésének egy évre való elhalasztását illeti, a pénzügyminiszter elismeri, hogy az e jelszó alatt megindult mozgalomnak igen sok jóhíszemű pártolója van, akik tényleg azt hiszik, hogy ezzel a kérdés be van fejezve. A mozgalom igazi rugója és a vezetők valódi célja azonban nem az, hanem az, hogy az új adótörvények életbeléptése egyáltalán ne következék be mindaddig, míg e törvények az ő izléstük szerint nem módosíthatnak. Ez a pont, ahol a kormány nem engedhet, sem általános elvi és governmentális szempontokból, de tisztán szakosított okokból sem.

Ha ugyanis nem jelszavakkal dolgozunk, hanem az adóreform lényegét és várható hatását vizsgáljuk, a következő eredményre jutunk:

Az adóreform következtében mindenekelőtt esik a másodosztályú kereseti adó, ez a nagyon igazságtalan és főleg a sok gyermekes családokat sújtó fejadó, amely miatt az eddigi magyar adórendszer ép azok támadták a legélesebben, akik most az ezt megszüntető adóreform ellen foglalnak állást. Ennek a középkori államhoz is alig illő adónak eltörlése a kincstárba nézve 11,600,000 korona bevételkevesedést jelent.

A reform másik lényeges intézkedése, hogy a tőkekamatadót tíz százalékról öt százalékra szállítja le. A 21 millió koronára rugó tőkekamatadót túlnyomó részben a betétek után fizetik, de végeredményében ez azokat terheli, akik hitelt kénytelenek igénybevenni. Ez adónak élére álló csökkentése tehát elő fogja idézni egyrészt azt, hogy a hiteltkereső közönség olcsóbb pénzzel fog jutni, másrészt meg fogja szüntetni azt a sajnálatos állapotot, hogy a bécsi intézetek fiókjai az itt gyűjtött betéteket gyümölcsösítés végett Ausztriába viszik, ahol a betétek adó alá nem esnek. Ez az adóleszállítás a kincstár bevételeit további tíz millió koronával fogja csökkenteni.

A reform harmadik lényeges intézkedése pedig az általános jövedelmi pótdadó eltörlése és helyébe modern alapokon nyugvó progresszív jövedelmi adó behozatala. Az eddig

az a szép pamut csiklandozza a nyakamat, akkor olyan boldogan kacagtam vén bolond létemre, bár egészen egyedül voltam . . .

És így volt ez minden évben a születésem napján: az ujasom, az új, mindig megérkezett. Meg voltam elégedve, mint egy király, meg voltam elégedve a kis leányommal is, mert tudtam, hogy minden este, az urasága számára végzett munkája után még értem is dolgozott. Láttam lelki szememmel, amint dolga végeztével felment a padlásszobáskájába, meggyújtotta a gyertyát és kezébe vette a készülő ujjast, a helyett, hogy kiállt volna az utcára, fecsegni a fiatalokkal. Ha az ujasomon dolgozik, — gondoltam magamban — akkor az öreg apjára, a gyermekkorára, az édes otthonára gondol s ez utját állja, hogy boldonságokat forgasson az eszében. Amíg az én ujasomon dolgozik, a jó után marad.

Az öreg Cadiou hangja itt alábbszállt és suttogássá halkult.

— Mindez sokkal szebb volt, mintsem hogy úgy maradhatott volna . . .

S minthogy hallgatott, vigasztalni próbáltam:

— De a leánya nem feledkezett meg róla még sem, Cadiou apó, bizonyosság reá ez a csomag!

Megvetően rázta meg a fejét:

— Oh, ez a szemét?

— Hát nem ujjas van benne?

— De az.

— Nos akkor?

— Nos akkor . . . tessék csak megnézni.

S hirtelen megint a tűzhely felé fordult s megforgatta benne a piszkavasat, ezzel keresve ürügyet, hogy ne legyen kénytelen hozzányulni a csomaghoz. Én nyitottam szét s egy vadonatúj, nagyon szép, nagy fémgombokkal kivarrott vadászujjast vettem ki belőle.

érvényben volt általános jövedelmi pótdadó, nem volt egyéb, csokely kivételtől eltekintve, mint hozadéki adóink százalékos felemelése tehát nem hatott kiegyenlítőleg, hanem egyenesen fokozta a hozadéki adórendszerben rejlő igazságtalanságokat. Vége az új adótörvényeknek negyedik lényeges rendelkezése az, hogy a kereseti adó kulcsát 10% ról 3%-ra, sőt az 1 és 2 ezer koronát meg nem haladó jövedelmek adókulcsát egy, illetve 2 százalékra szállítja le és a kereseti adóba befolyó összegeket kontingentálja, még pedig az 1913. évre maximálisan 30,160,000 koronával, holott a mai adórendszer fenntartása esetében III. oszt. kereseti adó címén és az I-ső oszt. kereseti adónak a kézműiparosokra eső része fejében, akik jövőre szintén az általános kereseti adó alá esnek, legalább 37 millió korona folyna be, tehát az új kereseti adótörvény a kereseti adó alá eső közönség adóterhét hét millióval csökkenti. Emellett az új törvény oly alacsony adókulcsot hoz be, amely a jövedelmi bevallások terén eddig uralkodott nagy immoralitást megszünteti és lehetővé teszi, hogy a tisztességes polgárok valómási köteleességeiknek eleget tehesse.

Nem tagadja, hogy az új adótörvényeknek vannak hibái is, ami ily nagy mű létesítésénél és annál fogva, hogy ilyenkor az egyes gazdasági osztályokkal hevenyészve jöttek létre kompromisszumoszerű megállapodások és a törvény egyes intézkedéseinek hatása ki nem számítható, el sem kerülhető. Azonban nagyon és egészben az adóreform rendkívüli szociális humanus és modern intézkedés, amelynek hibáin és hiányain nem így fogunk javítani, ha az egészhez újra hevenyészve hozzáfogunk és ismét felidézük és kiélezzük a társadalmi osztályok érdekellentéteit, hanem akkor fogunk javítani, ha e törvényeket életbeléptetve meglátjuk a kivételi eredményeket, rá tudunk mutatni a tényleges hibákra, az egyes osztályoknak minden szándék ellenére esetleg bekövetkezett erősebb megterhelésre. Ez esetben az egyes társadalmi osztályok feltételezhetően lesznek olyan méltányosak egymással szemben, hogy maguk is támogatni fogják e törvények oly irányú módosítását, amely az igazságosságának és méltányosságának megfelel.

Az a kormány, amely a választójog igen széles alapon való kiterjesztését tüzte zászlajára, az utolsó pillanatban nem tagadhatja

— De hiszen ez gyönyörű szép, Cadiou apó! — kiáltottam.

Még csak feléje sem nézett s fáradt, bánatos hangon újra megszólalt:

— Nem, nem, ez már mégsem az. Nem az a pamut, nem olyan meleg, nem oly lágy és finom, mert nem az én kis leányom keze kötötte!

— De mégis gondolt magára s ez a földög!

— Igen, addig gondolt reám, amíg a bolba ment s megfordult onnan. Nem úgy gondolt reám, mint régente . . . egészen egyedül, minden este, a padlásszobáskájában . . .

— De erre az ujjasra sok, nagyon sok pénzt adhatott ki.

— Igen, tudom, igen . . . rajta van az ára a reátűzött cédulán: éppen ez ijeszt meg oly nagyon. Megvásárolhatta, azelőtt nem tehette volna, mert nem volt pénze. Honnan vette hát most?

Felegyenesedett és aggódással telve nézett reám. Meg akartam nyugtatni, de nyersen félbeszakított:

— Nem, meg se próbálja, hogy tévedésbe ejtsen. Érzem, hogy kicsikém már nem az, aki volt. Attól a perctől fogva, mikor pénzen veszi az ujjast, nincs már kedve reá, hogy a saját kezével kösse meg, nem akar már gyermekkorára, szülőházára, az apjára gondolni. Oh, ismerem az én kicsikémét! Az, hogy már nem ő csinálja az ujjast, annak a jele, hogy valamit . . . valami mást . . . valami nem jót művel!

Ismét roskadozva állt és nem piszkált többé a tűzben. Fejét a két kezébe rejtve, megátalkodott fájdalommal dörmögte:

— Nem köti már az ujjast . . . már nem ér reá . . . a kicsikém nekem már elvesztett . . . mondom . . . elvesztett . . .

meg azokat az adótörvényeket, amelyeknek a jelzett szociális hatásuk van.

Nem felel meg a valóságnak az a téves híresztelés sem, hogy az adóreform törvények bevételét többlettel fognak járni. Az új adótörvények hatása folytán ugyanis esik a fentiek szerint összesen 28,600,000 korona ezenkívül az I. oszt. kereseti adónak megmaradó része gyanánt 3 $\frac{1}{2}$ millió koronának a jövedelmi adóban kellene befolytania. Tehát, hogy az egyensúly fenntartassék és hogy a kincstár mai jövedelméhez jusson, összesen 32 millió koronával többnek kellene befolytania az új jövedelmi adóból, mint amennyi befolyt eddig az általános jövedelmi pótdadóból és a IV. oszt. kereseti adóból együttesen. Ezidő szerint befolyt az általános jövedelmi pótdadóból 44 millió, a IV. kereseti adóból pedig tizenkét millió, tehát összesen ötvenhat millió. Ehhez hozzáadva 32 milliót, 88 milliónak kellene a jövedelmi adóból befolytania.

Ez azonban kizárt dolognak tekinthető, minthogy Ausztriában is a jövedelmi adónak hozadéka csupán 85 millió. Még ha tekintetbe vesszük is, hogy nálunk a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok is fizetnek jövedelmi adót, amely 14 millióra van előirányozva, holott Ausztriában nem, az ennek tekintetbe vételével redukált 74 milliónyi jövedelmi adóbevételei is tartalmaz az osztály jövedelmi adónak 85 milliónyi bevételével szemben.

Minthogy ki van zárva, hogy az első évben a jövedelmi adóból több folyjon be, mint 40 millió korona, mint amennyivel a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok 14 millióval előirányozott jövedelmi adóját tekinteten kívül hagyva a jövedelmi adó ténylege előirányoztatott, a fentebb jelzett 74 millióval szemben 32 milliónyi manco jelentkezik, ami körülbelül megfelel a felsorolt adókönnyítéseknek.

Az eddig felsorolt könnyítések a kincstár terhére esnek, de vannak a törvénynek olyan könnyítései is, amelyek eltörlést fognak okozni az adóterh viselésé tekintetében abban az irányban, hogy a kisemberek kevesebbet fognak fizetni a vagyonosabbak többet.

Téves és hamis az a jelszó is, hogy az új adótörvény által a városi közönség a legkülönösebb mértékben meg lesz terhelve. A III. oszt. kereseti adó az, bár ennek is jelentékeny részét a földbirtokok fizetik, amely a régi adórendszerben a városi közönséget terhelte, jövőre pedig az általános kereseti adó címén 37 milliót fizetett jövőre fog fizetni legfeljebb 30 milliót.

A multban ehhez járult az általános jövedelmi pótdadó, ami kb. tíz millió volt, tehát a multban fizetett ez az osztály összesen negyvenhét milliót. Az általános jövedelmi pótdadó helyébe most a jövedelmi adó lép, amelynél a természetes személyek jövedelmi adója gyanánt, a szolgáltatásban lévőktől eltekintve összesen 27 millió irányoztatott elő. Ennek a 27 milliónak meg kell osztoznia a földbirtokosok, a tőketulajdonosok és a kereseti adót fizető közönség között.

Ahhoz, hogy a kereseti adót fizető közönség a mai adórendszer szerint reá háruló terhet, azaz 47 milliót fizessen, szükséges lesz, hogy ez a közönség a 27 millióra előirányozott jövedelmi adóból 17 millió koronát fizessen. Ennél többet semmiestre sem fog fizetni, már csak azért sem, mert ehhez szükséges volna, hogy ennek a közönségnek adó alá eső netto jövedelme egy milliárdtól egy milliárd kétszázmillióig terjedő összegre rugjon, holott a jóval iparúzóbb és gazdagabb Ausztriában a kereseti adót fizető közönségüknek megfelelő közönség jövedelme 1,400,000 korona.

Koncedálja a pénzügyminiszter, hogy különösen a tízezer koronát meghaladó jövedelmeknél jövőre nagyobb lesz az adóterh, de ez nem a kincstár, hanem a kisebb jövedelemmel bírók javára esik. Sokan téves számítással jövőre nagyobb adót hoznak ki, azonban ez is fallácia, mert a kereseti adó összege 30 millióval léven kontingentálva, az eddigi 37 millióval szemben mar ez maga azt idézi elő, hogy átlag mindenkinek 20 százalékkal kevesebb lesz az adója, mint eddig volt. De másrészt a minimális tételék sem fix tételek, hanem itt az adózók

összeállított adókvetó bizottságnak latitudje van, amely lehetővé teszi az adóköteles adózó képességének figyelembevételét.

Nem áll az a tézis sem, hogy az új törvényben megállapított minimális tételek annyival magasabbak, mint amennyivel az adókulcs leszállított. Az 1909-es törvény az 5% os adókulcshoz viszonyítva állapította meg a minimális tételeket, de nem emelte azokat kétszeres összegűre. Az adónovella az adókulcsot 5 ról 3-ra szállította le és felemelte a minimális tételeket úgy, ahogy 5 aránylik a 3-hoz. Téves tehát az a számítás, amely abból indul ki, hogy a kereseti adó egyszerűen maradni fog úgy ahogyan van. Ellenkezőleg, mindazok, akik eddig 180 korona adót fizettek III. oszt. kereseti adó címen, előreláthatólag kevesebbet fognak fizetni keresetadó és jövedelmi adó címén, mint amennyit eddig III. oszt. kereseti adó és általános jövedelmi pótdadó címén fizettek. Ezek pedig az összes adózóknak, Budapesten, mintegy 80, a vidéken pedig 90%-át teszik. Az is téves állítás, hogy a nyáron alkotott törvény, amely a kereseti adó kulcsát 3%-ra szállította le és ezzel kapcsolatban a minimális tétel felemelte, a kereseti adó alá eső közönség jövedelmi adóalapját 400 millióval emelte, mert az 1912. XIII. t.-c.-nek az a célzata, hogy az adómorálnak érvényesítését lehetővé tegye és az adóköteleseket tényleges jövedelmük bevallására bírja. Holott a minimális tételek és egyéb technikai eszközök, amelyek az adókvetés lehetőségét biztosítják, nem alkotnak célt, hanem oly eszközök, amelyek csak akkor nyerne alkalmazást, ha maga a cél: a jövedelem megállapítása egyenes uton lehetetlenné válik.

Ezekből kétségtelenül kitűnik, hogy nem talán a kiejtett szóhoz való merev ragaszkodás, hanem tisztán és merően objektív indító okok azok, amelyeknél fogva annak a kívánalomnak, hogy ezek a törvények életbe ne léptessenek azzal a céllal, hogy azok az életbeléptetés alatt módosítsanak, tért engedni nem lehetett. A kvetés elhalasztásába azonban a kormány belemegy és ebből a célból az appropriációs törvényben, amely már rendelkezést tartalmaz az iránt, hogy míg az új alapon az adókvetés még nem történik, az adózás a régi alapon tovább folytatandó, megfelelő módosítás fog felvételni.

A pénzügyintézetek és a háborús helyzet.

Irta: dr. Pánczky Ede.

Mint az embert az árnyéka, úgy követik a lapoknak a háború rémével birkozó vezércikkeit a közgazdasági rovat lehangozó hírei, ezekben az amugy sem rózsás időben. A bankok és takarékpénztárak, — vidéken még inkább, mint a fővárosban, — valóságos kis ostromokat állanak ki, melyeket a fejüket vesztett és tudatlan betevők intéznek ellenük a betéteik kivétele céljából. Szomorúsággal állapítja meg ilyenkor az ember ennek az alaptalan megrohanásnak az okait és megdöbbenve kérdezi:

— Hát azok a betevők azt hiszik, hogy otthon nagyobb biztonságban van a pénzük, mint bármely jónévű takarékbán, mely eddig is bírta bizalmukat?

Talán neveltséges is volna a dolog, ha nem volnának oly igen komoly következményei, mint például az, hogy egy szilárd alapú pénzügyintézet néhány ily „run“ után megrendül és még kevésbé neveltséges, ha elgondoljuk, hogy ezt ugyanazok okozták, akik eddig a legnagyobb nyugalommal aludtak akkor is, mikor csak a takarékkönyvecské volt a párnajuk alatt.

És a megfontolt, józan gondolkodású emberek, valamint a tisztességes sajtó süket füleknél hirdetik azt az igazságot, hogy nincs ok ilyen ijedelemre, hogy az államnak eszé ágában sem volt és soha sincs, rátenni kezét ezekre a betétekre, — amint ezt a lelketlen izgatók némely vidéken el tudták hitetni a

néppel. — Hiszen az állam nem törhet a saját élété ellen, nem fallja fel saját gyermekeit, mint a mesebeli szörnyeteg, hanem a hamis hírekkel éppen ellentétben a lehetőségig védi a kebelébe tartozókat.

Természetesen, háborús hírek hatása alatt sok mende-monda terem meg mindenfelé, — mint a gomba eső után az erdőben — melyeknek gazdájuk sincs, csak úgy kerülnek szájról-szájra, mízt a rémmesék és a csodák, de éppen abban rejlik a nyugati kulturnépek fölénye, hogy ezekből a hírekből mindig ki tudják válogatni a józanokat, a bolond gombát pedig széttiporják.

Már pedig napnál világosabb, hogy különösen a zavaros időkben kell a pénzt jól őrizni, biztos helyen tartani, ahol valóban meglévő vagyonok, vagy a törvény mindennél elősebb garanciája védik az elveszés ellen. És éppen ezekben a nehéz időkben tűnik ki különösen a pénzügyintézeti betétek biztonsága tekintetében a postatakarékpénztár kimagaslóan célszerű intézménye, ahol a törvény rendelkezése szerint az ott elhelyezett tőkéért maga az állam vállal felelősséget. Éppen ezért a nép bizalma mindig a postatakarékpénztárban összpontosul és bizonytalan időben még a kendő sarkába kötött pénzek is odavándoroltak. Mert aki józanul gondolkodik, az könnyen rájön arra, hogy annak a sok kis vidéki postahivatálnak, melyek a közönség nagy előnyére a postatakarékpénztár közvetítő hivatalaként szerepelnek, maga az állam áll a hátuk megett, egész vagyonának és minden jövedelmének garanciájával.

Ideje volna végre megmagyarázni az ország lakosságának, hogy saját maga alatt vágja a fát, ha kivieszi a betéteket, mert aki az egyetemes világnézet magaslatára fel tud emelkedni, könnyen beláthatja, hogy ha a takarékpénztár a tőkéket, — melyek most teljesen biztos helyen, de esetleg hosszabb időre vannak lekötve — kénytelen egyszerre visszafizetni, akkor megrendül az ország gazdasági helyzete, mert a jövőben még a legégetőbb szükségben és a legbiztosabb visszafizetési feltételek mellett sem fog senki kölcsönt kaphatni, házakat nem építhetünk, földeinket jól meg nem munkálhatjuk, gyárainkban megállanak a gépek; szóval ezer meg ezer család marad kenyér nélkül, mert mindezt az a sok takarékbetét összetömörítése és helyes elosztása táplálta, amelyet most elvesznek tőlük.

Felvilágosodás, kultúra, nevelés, iskolák és minél több iskola szükséges még ebbe az országba, hogy ne lehessen senkit rászédni azzal a dajkamesével sem, hogy a papirpénze csak fele értékű ezüstpénzt ér, — pedig nemrégiben ebből is hasznót húzott egy-két szemenszedett csaló.

Régi közmondás, hogy félni jó, de megijedni más; mert a félelem csak óvatosságra készítet, de ijedségében bolondokat csinálnak az emberek, például fölmasznak a fára és fejszével vágni kezdik azt maguk alatt:

A kereskedők és a karácsony.

Dusabnál-dusabb kirakatok, esténként káprázatos villanyfényben, az egyes árucikkeken az árakat is feltüntető jelzésekkel „karácsonyi és újévi ünnepekre való tekintettel a nagyon mérsékelt árjelzéssel“ jelzik a kereskedők karácsonyát, mely ez évben, az általános pangás közepette, bizony igen szomorú.

Hiába halmozták fel kereskedőink a legszébb és legdivatosabb cikkeiket, hiába állították ki kirakataikba a legváltozatosabb és a legkényesebb izlést is kielégítő áruikat, hiába nagyobb a választékuk az idén, mint volt talán bármikor a karácsonyi vásár, mely egyik-másik kereskedőnkél jelentékeny része az egész évi összforgalomnak — mégis csak szomorú, mert messze mögötte marad az előző évek eredményeinek.

Karácsony hete — a nagy és lázas üzleti forgalomnak ideje — ijesztoen csendes, pedig kereskedőink felszerelték raktáraikat minden széppel és jóval, sok munka, még több pénz fekszik ezekben a felszerelésekben, de az áruk

csak elvéve cserélnek gazdát, máskor egymásnak adják a vevők a kilincset, az üzleti személyzet alig győzi a kiszolgálást, az idén pedig, mintha lidércnyomás ülne a lelkeken, minden csendes; ellútt a karácsonyi vásár zaja, a vevőközönség gyéren jelentkezik, s aki vásárol is, kevesebbet és olcsóbbat vesz, mint máskor.

Az idén nem úgy indult meg a karácsonyi tüzet, hogy a jogos várakozások és szolid reménységek beteljesednek: külpolitikai bonyodalmak árnyéka fekszik rá a reménységekre, aggasztó hangulatok ejtik foglyul a lelkeket s a karácsonyi vidámság és életöröm szokásos megnyilatkozását erősen akadályozza a nyugtalanság érzete, a közel jövő bizonytalansága. S ezeknek hátrányait, kártevéseit és zavarait legsúlyosabban érzi a kereskedelem. Aggodalom tükröződik a máskor mosolygós arcokon, s nehéz barázdákat szánt a homlokokra a kemény és nehéz gond.

A gazdasági viszonyok ezen mostohaságát kereskedőink érzik a legerősebben, ama szerencsétlen körülménnyel fogva, hogy ép karácsony idejére boros a helyzet és a nagy bizonytalanság érzete fekszi meg a lelkeket. Igaz, hogy nincs semmi elfogadható oka és indoka annak a túlsótétlen való látásnak, amely a vevő közönséget áthatja; sőt napról-napra kecsgetetőbb a remény, hogy a veszteljes fellegek elvonulnak, s teljesen tiszta, derült lesz a látóhatár, de azért a családokban az igazi megnyugvás érzete még mindig nem tudot gyökeret verni, a családok még mindig aggónak hozzátartozóikért — holott ma már sokkal távolabbi vagyunk a veszedelemtől, mint akár csak néhány héttel is ezelőtt. Igaz másrészt az is, hogy az általános drágaság is oka ennek. Ha megnehezültek is az életfenntartás gondjai drágaság és verseny folytán, annyi még mindig jut, hogy legelembb, legöszöntszerűbb érzéseinknek az arra alkalmas időben szabad folytatás engedhessünk. Ha a szeretet ünnepep feltámad lelkünkben az az édes és kellemes kényszerűség, hogy örömet okozzon ajándékkal és meglepetéssel szeretettjeinknek, ne engedjük balhíresztelésekkel, demondákkal, túlszókkal és rémképek festésével elnyomni érzületünket és ne csukjuk, fantómk miatt, hét lakat alá pénztárcánkat. A kereskedők, akik vevőkre várnak, joggal kívánhatják, hogy a vevők ne riasszák el fényes kirakataik, dus raktaraik elől oktalan háborús hallucinációk. Balgaság a részkürtöket megfujni, holott minden józan ész és törekvés arra irányul, hogy a béke fentartassék.

Kétségtelen, hogy az üzleti forgalomnak ez a korlátozottsága, melyet karácsony előtt tapasztalunk, súlyos gondot okoz a kereskedőknek, akiknek eddig is legtöbb jutott ki a nagy gazdasági pangás hátrányaiból, — de a mi piacunk dacolt a kedvezőtlen időkkel és erősen áll, jelöl, sőt bizonyítékul annak, hogy az újvidéki piac egészséges, hogy a mi kereskedőink meg bírták uszni a nehéz időket s hogy a mi kereskedőink üzletei szilárd és biztos alapra vannak felépítve.

De elvégre is mindennek van határa — a közönségnek is fel kell ébrednie a veszedelemtől való félelem előidézte letangiójából — és jöjjön el az igazi karácsonyi hangulat és főleg jöjjön el az igazi karácsonyi szeretet.

A ragyogó kirakatok ennek a szeretetnek a mágneses erejével vonzzák közelebb a járókelőket s váltás ki belőlük az örömteli készséget a vásárlásra. Ha a szeretet ünnepep nem is ragyoghat fölöttünk a teljes és zavartalan béke napja, a szeretet csillaga gyuljon ki fölöttünk és árássa áldásait mindenekre, akiket megillet s akik megérdemlik.

Kereskedőink is bizalommal tekintsenek a jövőbe, azt hisszük, hogy a legnehezebb időknél már túl vagyunk, most már csak a jobb és nyugodtabb idők jöhetnek s újból fellendül az üzleti élet és kereskedőink kitartó munkásságának meg lesz a megérdemelt gyümölcse is.

Lapunk előfizetőinek, olvasóinak és jobbarátainak KELLEMEK KARÁCSONYI

ÜNNEPEKET kívánunk.

HIREK.

Karácsonyi istentiszteletek sorrendje.

A karácsonyi ünnepek folyamán a belteri róm. kath. templomban az istentiszteletek sorrendje a következő: Karácsony első napján éjféltől ünnepélyes infulás nagymise segédlettel és magyar énekekkel, mondja dr. Amon Pál apát-plébános, reggel 6 órákor hajnali mise sokác énekekkel, utána sokác prédikáció, 1/2 9 órákor szent mise magyar énekekkel, 1/2 10 órákor német szentbeszéd, 10 órákor ünnepélyes infulás nagymise segédlettel, mondja dr. Amon Pál apát-plébános. A mise alatt a plébániai Caecilia-egyesület a következő énekeket adja elő: Introitus: Puer natus est nobis - Négyszólamu vegyes kar a capella. Filke: Missa oriens ex alto. Négyszólamu vegyeskar zenekísérettel. Graduale: Leitner: Viderunt omnes. Négyszólamu vegyeskar. Offertorium: Filke: Tui sunt coeli. Négyszólamu vegyeskar zenekísérettel. 11 órákor szent mise német énekekkel, utána magyar prédikáció; d. u. 3 órákor vecsernye. Karácsony másodnapján szent mise lesznek reggel 1/2 7, d. e. 1/2 9, 10 és 11 órákor, 1/2 10 órákor magyar prédikáció, d. u. 3 órákor vecsernye. A rókusai templomban: Karácsony első napján 12-kor éjjeli mise, 7 órákor hajnali mise, 9 órákor magyar prédikáció, utána nagymise, d. u. 3 órákor vecsernye. Karácsony másodnapján: 9 órákor magyar prédikáció, utána nagymise, d. u. 3 órákor vecsernye.

Városi közgyűlés. Városunk törvényhatósági bizottsága hétfőn, f. hó 23-án délután 4 órákor rendkívüli közgyűlést tart. A tárgysorozaton 4 pont szerepel, amelyek közül legfontosabb az erdőirtás és erdővételeiről szóló tanács jelentés.

Kötő-és ápolási tanfolyam. A mai nehéz helyzetben igen okosan gondoskodott a „Vörös Kereszt Egylet” helybeli fiókja, midőn határozatba vette, hogy a szükség esetre való gyakorlás céljából kötő-és ápolási tanfolyamot rendez. Eddigél két igen sikerült és tartalmas elméleti előadás volt a városháza nagytermében. Az egyiket szertán dr. Schossberger Sándor kórházi igazgató-főorvos tartotta, a másikon az előadó dr. Pap Dezső honvéd ezredorvos volt. Mindkét előadó nagy gondal állította össze azokat a legszükségesebb tudnivalókat, amelyek a sebesültek ápolására és sebeik bekötésére vonatkoznak. Állításait szemléletes példákkal is igazolták. Az elméleti előadásokat gyakorlati bemutató-fások fogják követni a városi közkórház műtőtermében. Az előadásokon jelen voltak: dr. Dungeyrszky Gedeonné, Nikoits Izidorné, özv. Pinkovich Ferencné, Csarsch Dezsőné, Radovanovits Jánosné, dr. Ernst Markné, Plavsits Gáborné, dr. Zoltán Sándorné, Forner Károlyné, Novits Katica, Manojlovitsné Katica, Fizély Julia, Illés Katalin, Mészárosné W. Berta, Szabó Imréné, Payerle Nándorné, dr. Szlávny Ropp Jakabné, özv. Zuber Károlyné, Forster Gézané, Stessel Rezsőné, Kovács Jánosné, Dengel Alajosné, özv. Stuchlik Ferencné, Orbán Ignácné, Hoffmann Miksáné, Siebold Ádámné, dr. Schossberger Sándorné, Hlaváts Amália, Teubner Jánosné, dr. Kassowitz Arminé, Grossinger Jánosné, dr. Adamovich Istvánné, dr. Grigorijevics Milivojné, dr. Gavanszky Tivadarné, Vlaovic Dóra, Herzog Istvánné, özv. Lohr Antalné, Kugler Edéné. Tetmataits Imréné, Petzi-Popovits Dragica, Vissy Vilma, Schwartz Lipótné, dr. Königstädter Ottóné, Deutsch Adolfné, Wolf Lajosné, Hoffmann Bözsi, Keiner Margit és Keiner Karolin urasszonyok s urleányok, Hadzsits Antal udv. tanácsos, dr. Demetrovits Vladimir polgármester, dr. Amon Pál apát-plébános, Forster Géza vár. tanácsnok, dr. Koda Sándor városi tb. főorvos, Niedermayer Gyula felső keresk. isk. igazg., Brunner Ede, Königstädter Dusan gyártulajdonos, Ziegler Ferenc keresk., Payerle Nándor főkapitány, Lálics János vár. aljegyző és dr. Piukovich Sándor, lapunk munkatársa.

Uj gyorsírástanár. Joldáthy Ernő, a helybeli polgári fiúiskola nagytehetségű tanára a lefolyt héten Budapesten kitűnő eredménnyel gyorsírástanári oklevelet szerzett.

Karácsonyi felruházás. Miként már megemlékeztünk, az „Ujvidéki Gyermekebarátok Egylete”, amely nemes elveket irván zászlajára, páratlan kitarással, őszinte lelkesedéssel jár közbe a nyomor enyhítésére, ma délután 2 órákor a Kovács-szálló nagytermében ruház fel 120 gyermeket teljeseu. A lélekemelő ünnepegre ezuttal hívja fel a közönséget az egylet elnöksége, hogy tanujelét lassa annak az önzetlen törekvésnek, amely ezen egyletnek működését áthatja.

Vörös kereszt egyesület felhívása. Segítség a sebesülteknek! Támogassuk bevonult katonáink szükségben maradt családtagjait! Szerezünk a határvédő katonáknak szép karácsonyt! Ez a címe annak a felhívásnak, melyet a vörös kereszt újvidéki választmánya közbe tett s amellyel az emberségesen érző szivekhez fordul azon kérelemmel, adjon módot a bevonult katonák családtagjainak segítségére és szerezzen a határvédő katonáknak szép karácsonyt. Az egyesület gyűjtőleveket küldött széjjel, adományokat a szerkesztőség is elfogad és hírlapilag nyugtat.

Ismeretterjesztő előadás. Dr. Piukovich Sándor Ávar Gyula tanár kíséretében Pleternicán tartott a múlt vasárnap jól látogatott előadást. A karácsonyi ünnepek folyamán mindkét nap d. u. 1/2 6 órákor tart a két tanár a rókusai iskolában ismeretterjesztő előadást.

Nem lesz a farsangban mulatság. Különös idöket élünk. Nagy drágaság, pangás mindenfelé. Ez eredményezi, hogy egyleteink határozatba vették, hogy az idej amugy is rövid farsangban mulatságot nem tartanak. Ily határozatot hozott eddigél az „Ujvidéki Nőegylet” és az izr. nőegylet választmánya.

Lapok albérléthe adása. Az „Ujvidéki Magyar Kaszinó” lapjait az 1913. évre dec. hó 29-én délután 5 órákor adja albérléthe. — Az „Ujvidéki Lloyd” 1913. évi lapjainak albérlétheadása f. évi december 26-án karácsony másodnapján délután 3 órákor lesz.

Dalestély. Régi szokásához híven a „Frohsinn” dalegylet Karácsony másodnapján este 8 órákor a Kovács vígadóban dalestélyt rendez. A műsoron hat karének, egy magán-jelenet és a Sauer-féle: „Stadt und Land passt net z'samm” c. felsőbajorországi dalték szerepel. A hangversenyt tánc követi.

Szilveszter-estély. Nemsokára bucsuzunk az 1912. évtől, amelynek vége annyira izgalommal volt tele. A boldogabb, szerencsésebb jövő év reményében veszünk tőle bucsut és egy jobb 1913. évet várunk. Szilveszter napján az „Ujvidéki Dalárda” a Kovács vígadóban, a polg. lövészegylet pedig saját helyiségeiben tartanak alkalmi estélyt a régi hagyományokhoz híven. Ugy hisszük közönségünk támogatása sem marad el egyik helyen sem.

Villamos közlekedés Karácsony estéjén. Kedden, december 24-én a villamos közlekedés csak esti 7 1/2 óráig tartatik fenn. 7 1/2 órán tul csak az éjjeli kocsik közlekedik.

Lelkészavatás. Fábry János Bertalan újvidéki ág. hitv. evangélikus lelkész ünnepélyes fogadtatásának sorrendje a következő: 1. Deember hó 19-én, csütörtökön 12 órákor Fábry János Bertalan ünnepélyes fogadtatása az újvidéki vasuti pályaudvaron. December hó 22-én d. e. 9 1/2 órákor ünnepélyes szertartás az evangélikus templomban (Eötvös-tér). D. e. 11 1/4 órákor ünnepélyes tisztelgések fogadtatása a lelkészlakban.

Adományok. Az újvidéki ipartestület Liller Konrad, Rosenberg Bernát és Ugrenits György helybeli agg iparosoknak a hajdani általános ipartársulat által hagyományozott alpból karácsonyi segély címén 54 koronát adományozott egyenkint.

Iskolai látogatás. Dr. Margalits Ede budapesti egyetemi tanár, a gkel. szerb főgimnázium kormánybiztosa, a hét folyamán városunban időzött a gkel. szerb főgimnázium látogatása céljából.

Közgyűlés. Az „Ujvidéki Bortelmelők Egylete” ma vasárnap d. u. 2 órákor a polgári fiúiskola tornatermében évi közgyűlést tart. A tárgysorozaton az évi jelentéseken kívül tisztújítás is szerepel.

Baleset. Jung János 43 éves napszámosnak, a cservenkai cukorgyárépítésnél egy téglát esett a fejére a magas állványról, úgy hogy eszméletlenül esett össze. Elteltmaradásához kevés a remény.

A százkoronás bankjegyek. A pénzügyminister rendeletet fog közölni az új százkoronás bankjegyek kibocsátásáról. A bankjegyek dátuma 1913. január 2-ről szól és az Osztrák-Magyar Bank azokat 1912. december 23-án kezdi kiadni.

A szakértői-és tolmácsdíjak adója. Az adóztatás arányossága érdekében az igazságügyminister közli az adókövető közegekkel, hogy a pénzügyministerrel létrejött megegyezés értelmében ezental a bünyügyi átalányból kifizetett szakértői és tolmácsdíjak is adó alá kerülnek s e célra külön nyilvántartandók.

Zorabóri városi törvényhatósági bizottság tagválasztás. E hó 14-én volt a Bikár Voin dr. elhalálózása következtében megüresült Cservenka városrészi bizottsági tagságra a választás. Egyhangulag megválasztották a nemzeti munkapárt jelöltjét, Konyovits Pált.

Hivatalvizsgálat. Dr. Balaton Gyula, az óbesei járás főszolgabírája a napokban hivatalvizsgálatot tartott Óbecse községébe hivatalában. A szokásos őszi hivatalvizsgálat során alapos és mindenre kiterjedő ellenőrzést ejtett meg a főbíró, melynek végétével a tapasztalt rend és szorgalom felet elismerően nyilatkozott a vezető előjárók előtt.

A legszebb karácsonyi ajándék tudvalegöl egy értékes könyv vagy folyóirat. Ezen elv alapján a Kultura kiadóhivatala minden könyvkereskedésben díszes jegyeket helyeztet el. Mindenki, aki valakit „Kultura” előfizetéssel akar karácsonyra meglepni, egy ilyen jegyet vesz. Ezen jegyet a könyvkereskedő a megadott névre kiállítja, melyet aztán az ajándékozó az elképzeltet legszebb ajándékképpen a karácsonyfa alá helyezhet. Ilyen utalványok az összes helybeli könyvkereskedőknél kaphatók. 3—4.

Behívó és ravatal. A most szerteszét röppenő katonai behívók minden hazban, a hova viszik, izgalmat keltenek és az érdekelt családban kisebb, nagyobb keserűséget váltanak ki; — de különösen megható az a helyzet, melyben A. L. óbesei hadkőteles e héten kapta a behívóját. Beteg, halálra vált felesége az ifju férjnek utolsó perceit nyögte, mikor megjelent a kisbíró a hazban az idöző levéllel. A kesergő férj átvette azt, de még gondolkozni sem ért rá fölötte, mikor a szobából hozták a hirt, hogy ifja felesége kiadta lelkét. A megtört ember sietett a városházára, hogy mit tévő legyen? Ott kiadták a behívóját s lelkére kötötték, hogy reggel utazni kell a hadkiegészítő állomásra.

— De uram, könyörög a mélyen sujtott ember, feleségem temetése elől csak nem mehetek el.

— Nehéz idők vannak most, nem jó ki-kezdni katonákkal — figyelmeztette a hivatalnok. — A fiatal férj gondolkozik, majd elszántan szól:

— Már én nem hagyom itt a feleségem ravatalát! — Másnap eltemette feleségét és csak azután vonult be az előljáróság igazolványával a szerencsétlen férj. Bizonyára ott benn katonáknál is megértették a fiatal férj rendkívüli helyzetét és talán elúzták az egy napi késedelmet!

Nyul miatt halál. F. hó 14-én egy bácsujfalusi ember nyulra vadászott s cserkészés közben egy tapsifüles a bacsótvárosi határra futott előle. A Radiocsin féle szálláson lakó Vukasinov Stevan nevű béres kutyái elfogták a nyulat s a béres elvette azt a kutyáktól s hazavitte. A vadász ezt látva visszament Bácsujfalura s az esetet feljelentette a rendőrségnél s egy Idig neyü rendőrrel visszatért Vukasinov lakására. Amde Vukasinov nem akarta a szerzett zsákmányt kiadni s csakhamar dulakodni kezdett a rendőrrel, akitől elakarta venni annak fegyverét. Dulakodás közben elsült a rendőr fegyvere s a golyó Vukasinov altestébe fúródott. Mire a Palánkáról előhívott orvos a tett színhelyére ért, Vukasinov elvérzett sebébe.

Az „Apollo” színház legutóbbi félheti műsorán, „A Nyomorultak” című dráma III-ik része (Cosette), szerepelt nagy érdeklődés mellett. E nagyhatású dráma igazán, oly páriát riikító módon nyerte meg a közönség vonalmát, hogy annak befejező IV-ik része elé, mely jövő péntektől—vasárnapig kerül előadásra, mindenki nagy érdeklődéssel tekint. Az igazgatóság kedden karácsony szent estéjén zárva tartja a színházat. Ellenben ugy karácsony első, mint másodnapján, a városi „Apollo” és a sétatéri mozgószínházban d. u. 3 órától folytatólagosan 11 óráig tart előadásokat. A karácsonyi ünnepekre az igazgatóság igen meglepő műsort állított össze, hogy közönségének minél kellemesebb szórakozást szerezzen.

Öngyilkos házaspár. Dulity János 23 éves bajsai gazdálkodót az elmúlt napokban behívták a szabadkai 86. gyalogezredhez. Dulity december 13-án táviratozott Bajsára a feleségének és anyjának, hogy ha látni akarják őt, jöjjenek be azonnal Szabadkára, mert 14-én délután már elmegy Szabadkáról. Dulityné és anyósa másnap meg is érkeztek, beszéltek Dulityal és miután megnyugtatták őt, hazautaztak. Alig értek azonban haza, este 10 órára Dulity is otthon termett azzal, hogy bucsuzni jött és leánynevét a szomszédba küldte aludni. Vasárnap reggel Dulity nővére visszatért bátyja lakására, ott azonban minden ajtót zárva talált és minthogy zörgetésére és dörömbölésére nem feleltek, ijedten futott át a szomszédokhoz segítségért. A szomszédok feltörték a szoba ablakát, behatoltak a lakásba, ahol Dulityot és feleségét a szoba gerendáján függve élettelenül találták. Az asszonyon mennyasszonyi ruha volt, ami arra vall, hogy közös akarattal, előzetes megbeszélés után mentek a halálba.

Gyilkosság. Sándor Gergely és Polják Anna zentai közös háztartásban élő személyek az utóbbi időben állandó viszálykodásban éltek, mert Sándor az asszony folytonos zaklatásai dacára sem akart vele törvényes házasságot kötni. Vasárnap Polják Anna azzal leckéztette urát, hogy jobban teszi, ha dolgozni megy és nem élőszködik folytonosan az ő nyakán. Szóváltásuk közben edényeket csapkodtak egymás fejéhez, míg végre az asszony ajultan esett össze. A bestiális férj erre hozzárohant és addig ütötte és rugdosta, amíg kiszenvedett. A gyilkos Sándort a csendőrök letartóztatták és a zentai járásbíróházba szállították.

CSARNOK.

A karácsonyfa.

— Németből. —

A növényvilág nagyon sokban járul hozzá ahhoz, hogy a Karácsony ünnepének fogalma kellőleg megérzékítették. Itt elsősorban az örökké zöld fenyőfára gondolunk, amely télen, nyáron egyenlő pompában és egyenlő fényvel az élet fáját jelenti és diszesen ékesítve a gyermekeknek szívét kedvre és öröme hangolja. A fenyőfa a karácsony ünnepének fogalmával olyannyira összefert, hogy „karácsonyfa” nevét nyerte. A fenyőfa mint karácsonyfa azonban nem oly ősrégi jelenség, amint azt általában gondolják. A karácsonyfáról szóló legrégebb híradsunk 1508 ból való. Ebben az évben, advent előtti vasárnapon bejelentette Strassburg városának szónoka, a hires Geiler v. Kaiserberg, hogy az összes Strassburgban uralkodó karácsonyi szokások pogányok, amiért is el kell őket törölni.

1600-ban azonban már a katolikus egyháznak nem volt semmi kifogása a karácsonyfa ellen. A „Becksche Chronik” egy idevágó fejezetében említés történt arról, hogy Schleitstadtnban karácsony estéjén fenyőfákat állítottak fel, amelyeket papiroszakkal, aranydíszekkel, cukrokkal, almákkal és ostyákkal díszítettek, ezen ünnepélyen a schleitstadti céhnek tagjai, akik között papok is voltak, megjelentek és innen indultak közösen az éjjeli misére. Háromkirályok napján azután a gyermekek a karácsonyfát leszedni jöttek. Felelt, aki a fenyőfák ellen beszélt, a reformáció előhírnökének tartják. Azután ismét kapunk egy híradást Strassburgból. Az ottani münster prédikátora, Dannhauer teológiai tanár szintén lándzsát tör a karácsonyfa ellen és annak használatát pogány szokásnak tartja. Általános német szokássá a karácsonyfa csak a 18. században vált. Berlinben és Potsdamban a 19. századnak első éveiben még nem volt a karácsonyi ünnepség lényeges alkotórésze. Schleiermacher 1805-ben a karácsony megünnepléséről ír egy cikket, utána pedig néhány évvel „Karácsonyest” címen Tick egy novellát, de egyik sem emlékezik meg a karácsonyfáról. Ugy látszik a karácsonyfa kultusza itt csak a 19. század második évtizedében kezdett elterjedni; a királyi udvarba is nemsokára ezután vonult be a karácsonyfa. Ugy értesülünk, hogy III. Frigyes Vilmos udvarában a múlt század harmincas éveiben szerepel elsősorban a karácsonyfa.

A karácsonyfa behozatalának oka mindenestre a bibliába megy vissza, amennyiben már régen pendentjának tartották a megismerés bibliai fájával, annál is inkább, mivel a fenyőnek is voltak úgynevezett „almái” és az is csak fa volt. Azért is jámbor, vallásos főleg katolikus családok karácsonyfái alatt a fa lábánál Adám és Éva képét találjuk, a törzs körül meg a cselszövő kigyó látható, a fa hegyén pedig Krisztus van ábrázolva. Régi görög képeken Jézus keresztjét is zöld fával ábrázolják, levelekkel, hajtásokkal és virágokkal. Vallásos ihlet a karácsonyfát Jézus képének tette meg, mondván: „Miként a fenyő egyetlenegy zöld fa a puszta, hideg téli időben, ép úgy jelent meg Krisztus, mint az egyedüli zöld, bűn és moosokmentes törzs és ág a puszta, üres emberiség között, amely egykor az egykedvűség és önmegelégedés hosszú álmát, vagyis a bűn és a halál álmát aludta.”

Az angolok őszász eredetűk maradványaként a fenyő helyébe a növényvilág egy másik képviselőjét, a tuskéspálmát (Ilex aquifolium) alkalmazták, egy cserjét, amely a néphagyomány szerint Krisztus tövisének is mondatik, mivel a monda szerint aigaiból fonták a töviskoronát Krisztus fejére. A tövispálma szép cserje vagy kis fa, csillogó, örökké zöld, kör alakú, hullámszerűen ráncolt tuskés levelekkel. Kicsiny hajtásából vörös, golyóalakú bogycok nőnek, amelyek vidáman tekintik a napvilágot. Vörös színüket Krisztus vértől nyerték volna. Angolországban a tövispálmát főként vörös bogycója miatt kedvelték meg.

Ezenfelül a fekete hunyort (Helleborus niger) is használják karácsonyi ünnepségek céljaira. Ez a néphagyomány szerint Krisztus

rózsájának is nevezhető. Közép- és Déleuropának hegyi erdeiben sűrűn található, de jól eltartható kertekben is. Ha a tél fehér leplevel bevonja a földeket és a természetben minden élet kihalt, a fekete hunyor fehér hajtásai láthatók. Az egész növény, amelyet Kr. e. 400-ban is ismertek már és Hippokratés szerint gyógyszernek használtak, erős mérget rejt magában, amely, ha nagyobb mennyiségben jut a testbe, zavarólag hat a lélekzésre és szivverésre. Néha izomgyöngösgéggel és bélgyulladásal is jár és a halálnak válhatik okozójává. A monda szerint ez a növény karácsony éjszakáján hajtja első virágait, azért is nevezik Krisztus rózsájának. Edényekben is megerem. Angolországban természetik így és ez a szokás másfelé is hovatovább elterjed.

Végül még meg kell emlékeznünk az almákról és diókról, amelyek oly szoros összefüggésben állnak a karácsony ünnepséggel, hogy jóformán egy karácsonyfáról sem hiányzanak. Minthogy a paradicsomban az élet fáján szintén almák voltak, nem véletlen, ha a karácsonyfán ép almák találnak elhelyezésre, Ókeresztény emlékeken a kisdéd Jézust kezében almával ábrázolják: „mivel az élet gyümölcsét mint második Adám nyújtván épúgy mint az első Adám ezt a gyümölcsöt halálának választotta”. Az almáknak és dióknak már az ógermán mitológiában is nagy jelentőségük van, mindkettő oly gyümölcs, amely a legtovább marad fenn és a tél közepén velük az alig bevégeződött, termékeny őszre gondolunk, de reményünket helyezzük a nemsokára visszatérő és virágokat hajtó tavaszba is.

dr. P. S.

VIDÁM ESETEK.

A harminchatos cipő. Cipőpróbalás közben mondta el ezt a történetet egy cipész-mester.

— Az uriaszony — kezdte — ragaszkodik a cipője számához. Ha egyszer harminchatos cipőt viselt, soha többé nem akar mást viselni. Nem törődik vele, ha megnő, vagy megdagad a lába, neki csak harminchatos cipő kell. Nem nyugszik bele, hogy nagyobb lett a lába. Nemrég volt itt egy hölgy nálam. Azt mondja: Kérek harminchatos cipőt. Adok neki harminchatosat, nem megy fel a lábára. Huzzuk, toljuk, szoritjuk, feszítjük, hiába, nem megy. Már kivörösödött az arca. Mondom neki:

— Nagysád, nem megy fel.

— De fől kell menni — mondja — mindig harminchatosat viseltem.

Mondom:

— Talán megerősödött azóta a lába.

— Nem, nem.

Megint huzzuk, toljuk, szoritjuk; már izzadunk bele, de nem megy.

Mondom:

— Hát ez nem megy fel nagysád, hanem maj adok én harmincheteset. Az biztosan felmegy.

Erre aztán savanyú arcot vág a hölgy és azt mondja:

— Nem, nem, harminchetest ne adjon, hanem . . . — egy számmal nagyobb harminchetest.

Furfangos kérdés. A vasuti váróteremben — persze a III. osztályuban, annak is csak a folyosóján — két gubás atyafi ül. Unatkozniak szörnyen. Nagyokát hallgatnak. Végre megszólal az egyik és azt mondja:

— Aztan okos ember kigyelmed?

— Már miért ne vonék.

— Hát fogadjunk, hogy adok fel olyan talányt, amit kigyelmed nem tanál ki.

— Halljuk!

— Mondja meg hát kigyelmed, mi az, ha feldobják fehér, ha leesik sárga, aztán meg ugat.

Töri az eszét a másik atyafi, de csak nem jön nyitjára a fortélyos kérdésnek.

— Nem tudom . . .

— Hát a tojás . . .

— A tojás? De miért mondta akkor, hogy ugat?

— Hogy ki ne találja mindjárt a talányt.

*Csak azoknak a
cigarettaizóknek*

*a kik egészségükre való tekintettel
nem sajnálnak naponta 1-2 fillert
többet kiadni:*

Clubspecialité

120 lap 20 filler

70 " 12 "

Adolox (100) kiváló 70 "

*Orvosi tanácsra a hüvelyek
és lapocskák bronx- és szinnyomás
valamint sziradékj. úgymérvessett
Ambrésnélkül vannak, de minden
lapocskában és hüvelyben benne
van viszonyossal a vöröses
és a gyáros akurissá. „Alkoholano”*

Főraktár: ERNST JÁNOS és FIAI dohány nagy- és különlegeségi árudája Ujvidék. 4-10

Furfangos kisleány. — Mama! én tanítóné szeretnék lenni.

— De akkor sokat kell ám tanulnod.
— Ó nem! hiszen ha feleségül veszek egy tanító, akkor is tanítóné leszek.

Özvegy asszony leánya. — Édesem — oktattja leányát a mama — ha valaki bárhol házassági ajánlatot tenne, csak utasítsd hozzám.
— Igen — válaszol szomorúan a leány — hogy aztán te menj vele az oltárhoz.

Üzleti fogás. — Miért ir ki az árukra százkilencvennyolc fillért, amikor azoknak rendszer ára két korona — kérdezték a kereskedőt.

— Mert a vevők, amíg a visszajáró két fillerre várnak, rendszeren észrevesznek még valamit, amit megvesznek.

Keresem a fiam. A napokban beállított egy öreg ur az egyik kávéháza. Meglátszott rajta, hogy vidéki, mert tétován, idegenül nézett körül.

A másik percben már odaszaladt hozzá az egyik pincér:

— Patancsol, kérem alássan?
Az öreg ur zavartan válaszolt:
— Kérem, kérem, én keresek valakit.
— Kít méltóztatik keresni?
— Én kérem, a fiamat keresem. Azt mondják ebbe a kávéháza jár.
— Hogy hívják, ha szabad tudnom — hajlongott a pincér.
— Engem? Én Blau Izsák vagyok.
— Blau? Blau? Ilyen nevű urat nem ismerem a kávéházaiban.
— Én Blau vagyok. De a fiam megmagyarosította a nevét — mondotta most már az öreg.

— És mire, ha szabad tudnom? — hajlongott ismét a pincér.

— Epp az a baj — felelte az öreg Blau — hogy most nem jut eszembe a neve. Pedig tudtam a nevét!

Családi boldogság. Két ur találkozik az utcán.

— Hogy vagy? — kérdi az egyik.
— Nagyszerűen! — feleli a másik.
— Es otthon? — kérdi újra.
— Örömben és boldogságban élünk!
— Micsoda? Hisz azelőtt mindig veszekedtél a feleségeddel.
— Azt most is megteszük!
— Hát akkor hogyan éltek örömben és boldogságban?
— Nagyon egyszerűen; ha tulságosan dul bennem az indulat és én vágok valamit a feleségemhez — hát ő örül és boldog, ha nem találom el — ha pedig ő hajtja felém az egyik cipőjét, hát én vagyok boldog, ha rosszul célzott.

LAKÁS. Magányos nő szépen butorozott utcai szobát keres, lehetőleg az első emeleten. Ajánlatok „S. M.” jellegre a kiadóhivatalba. 1-1

KISS ILONKA
női divat-salon
Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Készít mindennemű angol kosztümeket, kabátokat és francia ruhákat kizárólag modellek után. 20-52

GROSSINGER-főle
Lili créme a legszebb kórszépítő és bőrfinomító készítmény. 12-52
Dr. LEHMANN-főle szappan nagyon kedvelt pipere-cikk.

31247/911, 3561/912. kig. szám.

Versenyfőgyalási hirdetés.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa a városi közkórház, a városi szegényház és egyéb intézmények részére az 1913. év folyamán, esetleg három éven át szükséges élelmi szerek, fűszerek, gyarmatarúk, festékek és anyagok szállításának biztosítására folyó évi december hó 30-án d. e. 11 órakor a városi tanács kis tanácstermében nyilvános versenyfőgyalás fog megtartatni.

A szállítások a következő csoportok szerint lesznek biztosítva:

I. Husneműek: I. oszt. marhahus kb. 10.500 kg.; borjúhús kb. 3000 kg.; bárányhús kb. 500 kg.; birkahus kb. 250 kg.; leveshez való marhaesont kb. 300 kg.

II. Disznóhús kb. 800 kg.; disznósír kb. 2500 kg. további különféle henteskészítmények szükséglet szerint.

III. Tej és tejtermékek. Tej kb. 20.000 liter; vaj kb. 120 kg.; tejföl kb. 450 liter; tehéntúró kb. 150 kg.

IV. Liszt és kásaneműek: 0-ás kb. 50 kg.; 1-es kb. 250 kg.; 4-es kb. 2000 kg.; 6-os kb. 1200 kg.; árpudara kb. 350 kg.; árpakása kb. 100 kg.

V. Italok: Vörös óbor kb. 200 liter; világos sör kb. 350 liter, dupla maláta sör kb. 250 üveg, szódavíz vagy ártézi víz kb. 2500 üveg literes palackokban, cognac kb. 50 liter, rum kb. 25 liter félliteres üvegekben.

VI. Csirke kb. 800 db.; kacsa kb. 250 db.; tojás kb. 10.000 db.

VII. Fűszerek, gyarmatarúk, petróleum stb.

VIII. Anyagok, festékek, gépolaj stb.

Ez utóbbi két csoportra vonatkozó szükségleti kimutatás a kórház gondnokánál kapható.

Minden csoportra nézve külön-külön ajánlat adandó be, de a III. és VI. csoportoknál az egyes cikkekre nézve (különösen őstermelők részéről) külön ajánlatok is adhatók be.

A IV. V. VII. és VIII. csoportokban megjelölt cikkekből az ajánlattevő nével ellátott és lepecsételt minták melléklendők, melyek fel nem számíthatók és vissza nem követelhetők.

Csak a szabályszerűen kiállított pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott, illetve fent kitett időpontig beérkezett ajánlatok fognak tárgyalás alá vettetni; elkései ten beadott, nem szabályszerűen felszerelt, továbbá utóajánlatok figyelembe nem vettetnek.

A borítékon a hirdetés számára való hivatkozás mellett feltüntetendő, hogy az ajánlat mely csoportra és szükségleti cikkekre tetetik.

Banatpénzül az I. csoportra 1000 kor.; a II ik csoportra 350 korona; a III. csoportra 800 korona; a IV. csoportra 350 korona; az V ik csoportra 100 korona; a VI-ik csoportra 100 korona; a VII-ik csoportra 350 korona; a VIII-ik csoportra 250 korona készpénzben vagy biztosítékkel értékpapirokban letendő és az erről szóló városi pénztári nyugta az ajánlatához csatolandó.

Az ajánlatok 1912. évi december hó 30-án délután 3 órakor fognak a városháza kis tanácstermében felbontatni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

A szállítási feltételek a kórház gondnoki hivatalában délelőt 10-12 és 3-5 óra között megtekinthetők.

Az ajánlatban kitéendő, hogy ajánlattevő a szállítási feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti. Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A szállítás elnyerői kötelesek az összes cikkeket, amennyiben azok a magyar szent korona országai területén termelteknek, teljesen a magyar termelés és ipar révén beszerezni, illetve azt hazai terményekből magyar honos munkásokkal előállítani. Ennek igazolására tartoznak a szükséges adatokat a „Közszállítási Szabályzat”-ban megnevezett ellenőrző közegek rendelkezésére bocsátani.

Afelett, hogy az egy, vagy három évre tett ajánlatok alapján, a szerződés egy, vagy három évre kötessék meg, a városi tanács határoz, mely határozat meg nem támadható.

A városi tanács fenntartja magának ama jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az egységárakra — szabadon választhasson.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1912. évi december hó 14-én.

Profuma Béla, s. k. alpolgármester.

290. sz. 1912. végreh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 101. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1912. évi 18516. p. sz. végzése következtében dr. Szentiványi Armin ujvidéki ügyvéd által képv. Kohn Fülöp és társa ujvidéki bej, cég javára 5004 K 30 f s jár. erejéig 1912. évi november hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2575 K 80 f-re becsült következő ingóságok u. m. különféle rövidárak, gazdasági eszközök, lovak, sátor és varrógép nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a zaabylai kir. járásbírósnak 1912. évi V. 512. sz. végzése folytán 5004 K 30 f tőkekövetelés, ennek 1912. évi november hó 9. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 186 korona 70 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig, Zsablyan Quintus Magdolna lakásán leendő megtartására 1912. december hó 24. napjának d. e. 9 órájára határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legfőbbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el foghatnak adatni.

Amennyiben az előtérzendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1912. évi december 10.

Gádí Ferenc, kir. bir. végrehajtó.

Ügyvédi irodai teendőkhöz jártas

LEÁNY, aki gépirást is tud, alkalmas LEÁNY, zást talál. Szerb nyelvet beszélők előnyben részesülnek.

Ajánlatok kiadóhivatalba igények megjelölésével intézendők. 4-4

Házelasás. A Magyar-utca 44 sz. ház szép 1800 koronát lövedelmez, kedvező feltételek mellett eladó. Bövebbet ott a háza. 1-2

Telefonszám 9.

Tűzifa felaprító-telep!

Villanyerőre berendezve a következő árakon:
Egy öl tűzifa felfűrészelése K 3-
” ” felfűrészése és hasogatása . . . 4-
” ” fűskamrába, v. pincébe berakva . . 1-60
” ” házhoz szállítása 2-40
Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek mindennemű tűzifánkat száraz legjobb minőségben ürméter szerint, valamint legjobb minőségű porosz szenet és első rangú gázkokszt a mindenkori napi árakon ajánlani.

Felaprított fa árai:

100 kg. első osztályú hársfa K 2-50
100 ” vegyes keményfa 2-50
100 ” első osztályú bükkfa 3-

Hazaszállítás díjai:

100 egész 500 kg.-ig felaprított fa . K 0-60
500 ” 1000 ” ” ” ” ” 1-20
1000 ” 2000 ” ” ” ” ” 2-40

11-52

A legdusabb választék mindennemű
női és férfi divat s kézműárúciókban,
valamint idényujdonságokban

Jovicsin Áruházában

található!

Állandóan küldhetek:

legfinomabb **VIRÁGMÉZET**
kristálytisza, saját méhgazdaságomból, kilója
2 K 50 f; finom **almamustot**, mely a legjobb
ital egészségeseknek és betegeknek, literje 25
fillér; **harai kanárimadarakat** 20 koronájával;
igen finom asztali almát, legnemesebb,
legtartósabb faj, kilója 35 fillér. 5 kilós posta-
csomag 2 K 20 fillér. 5-6

MAX PAULY Redakteur **Köflach** in Steiermark.

Egy előkelő magyar biztosító intézet ujvidéki vezérképviselése részére feltétlen megbízható, óvadékképes vezetőtisztviselőt keres. Az évi jövedelem megfelelő működés esetén 7-8000 K-t tesz ki. Az állás fix fizetéssel, napidíjjal és jutalék javadalmazással van egybekötve és a vezérképviselést az egyik legelőkelő takarékpénztár vezetése alatt fog működni. Nem szakemberek is pályázhatnak, de azok három havi próbaidőre lesznek kinevezve és csak ennek letelte után véglegesítve. Véglegesítés esetén az intézet nyugdíjállományába is felvétetik. Pályázóktól jó megjelenés és megfelelő összeköttetések, feddhetetlen előélet, magyar, német esetleg szerb nyelv tudás feltétlenül megkívánatik. Pályázatokat „Biztos jövő” jellige alatt a kiadóhivatal továbbít. 39-

Waggonszállítmány alma, körte.

Ősziáru, különféle szép, tiszta és jó fajtából keverve.

Jéltáru: masanszki, téli alma, szürke alma és egyéb finom fajgyümölcsök, melyek tavaszig épen megőrizhetők, közvetlenül a termelőktől a legolesőbb napiárakban kaphatók **PROFUMA J.** gyümölcsszállítónál **Ujvidék 3rinyi Jóna-utca 14.** Kicsinybeni eladás **Flatt-utca és II. Rákóczi Ferenc-út sarok.**

Posta és vasúti szállítmányok azonnal és utánvét mellett eszközölhetnek. 18-

TELEFONSZÁM 247.

Telefon 134.

Aránytér, ingyen és bérmentve.

Első délmagyarországi kocsigyár

REICH MÁTYÁS és LEBHERZ KAROLY

UJVIDÉK (Limán).

Luxushintók, üzleti- és gazdasági-kocsik, mentő- és halottaskocsik, omnibuszok és luxusszánkok, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, állandó nagy raktára.

34-52

BIOGLOBIN!

Vérképző ital! Uj életérőt ad! Ki idegesnek, erélytelennek, ki kimerítő betegség vagy súlyos lőkimegrázkodtatás következtében gyengének őrzi magát; ki vörsegy, kimerült étvágytalan, fáradt vagy álmatlan, az ne haasz náljon mást mint „**BIOGLOBIN**”-t. Fejlődésben olmaradt gyermekeknek értékes táp és erősítő szer. Egy üveg ára 3/50 K. Próbálva 2 K.

— Kapható: — 11-13

SCHUBERT, Városi gyógyszerár, Zombor.

2 üveg vételnél portómentesen szállítatik, tehát semmiféle költség nincs!

Csak az valódi melyen cégem olvasható!

GROSZ
és
KRAUSZ
butor és szőnyeg
nagyáruháza
UJVIDÉK
Telefon 24.
11-52

Ipár és kereskedelmi takarékpénztár
:: **részvénytársaság Ujvidék.** ::

ALAPTŐKE 700.000 K. TARTALÉKTŐKE 130.000 K.

Leszámitol váltókat, körlesztéses és kamatozó jelzálogköcsönöket nyújt ház és földbirtokra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Sorsjegyek vétele és eladása részletfizetésre is.

Beleteket 5 1/2%-os netto kamatozás mellett fogadunk el s felmondás nélkül folyósítunk minden betét összeget. 13-52

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle PEMETEFÜ enckorkánál!

Tüdőbeteg gondozó Intézet

(Andrássy-utca 30. sz. a.)

Rendelés:

szerda d. u. 6-7 óráig.
vasárnap d. e. 11-12 óráig.

Ingyen tanács, esetleg segély szegény-
... sorsu tüdőbetegeknek. ...

ZONGORÁT

ne vegyen,

míg **TRUPPEL BÉLA** elsőrangú zongora-telepét meg nem látogatja, **Ujvidéken, Duna-utca 17. sz. a.**

Hangolásokat és javításokat is elfogad.

8-9

PARK-SANATORIUM

BUDAPEST, VI., Aréna-út 84/b.
Városliget. — A főváros legújabb sanatoriuma

sebészeti urológiai és nőgyógyászati osztályokkal.

A legmodernebbül berendezett sebészeti és nőgyógyászati osztály 4 műtőteremmel. Az Urológiai osztály vese, hólag és prostata betegek részére diagnositikus és gyógyító felszereléssel. Kívánatra prospectus. Mérsékelt árak.

Vezető főorvos:

Dr. Milkó Vilmos operateur,
az urológiai oszt. főorvosa: 8-10

Dr. Lakatos Victor.

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-féle** kérjünk, mivel sok hasznos utánzata van. — Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a **Réthy** név.

1 doboz ára 60 f. Nagy doboz 1 K.
Mindenütt kapható! 5-6

A legdusabb és legszebb ékszerüzlet

— a róm. kath. hitközség ujonnan épült palotájában van. —

Tulajdonos: **Regényi Kálmán.**

9-52

Ujonnan nyílt divatáruház

a róm. kath. hitközség ujonnan épült palotájában.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy kész uri-, női- és gyermekruha üzletet nyitottunk a legújabb divat szerint, ami által abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legnagyobb választék mellett e téren a legkényesebb igényeket kielégíthetjük. — Áraink szabottak és mérsékelték.

Tisztelettel

RÓTH MANÓ és FIA.

9-52

Nagy választék uri és női ruhacikkben, női astragán, perzijaner és szilskin árukban. — Épügy nagy választék plüsskabátokban, muffokban és bundákban. — Nagy választék szücsárkban.

Elfogadunk mértékutáni rendeléseket is!

A VILÁG LEGJOBB

Az angol király szállítól.
Különlegesség:
„KINGDOM-BLEND“
az angol király
five o'clock teája.

A walesi herceg szállítól.
„U. K.“-TEÁK
rendkívül kiadók
és aromatikusak. 9-10

Főraktár: Wagner Testvéreknél, Ujvidék.

* **Férfi-, női- és gyermek-**
... **divatáruház** ...

Kossuth Lajos-utca 29. sz. a.

Legnagyobb választék min-
denféle legújabb divat szerint
készült férfi, női és gyermek-
ruhákban és konfekciókban.

Szabott ári

Szabott ári

Hirdetmény.

Értesítjük ezennel tisztelt üzletfele-
inket, hogy az OSZTRÁK-MAGYAR
BANK kamatláb emelése folytán 1912.
november 16-tól kezdődő érvénnyel az
5%-ra elhelyezett betétek kamatlábat
5 1/2%-ra emeltük fel.

Felkérjük tehát tisztelt betevőinket,
hogy a felemelt kamatláb bejegyzése
céljából takaréknak betéti könyvecskéiket
intézetünknel bemutatni sziveskedjenek.

A betéteket úgy mint eddig, ezentul
is felmondás nélkül fizetjük vissza.

Ipar és kereskedelmi takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.

5-10

ERZSÉBET

:: szálloda. ::
Megérkezett hangversenykörutjáról

VAJDA DEZSŐ és FIAI

zenekara, aki ma és mindennap
hangversenyez az étteremben.

21-52

Egészségéről van szó!

Igyék naponta 1-2 palack.

DUPLA maláta sört, de „Szt. István“ védjegyűt

mert ez a legelső a valódi.

A söriparban korszakot alkotó a **Eőbányai polgári Serfőződe** ezen világhírű söre, amelyet
ma már minden országban utánoznak. Nemesak a legélvezetesebb üdítő ital, de eso-
dálatos gyógyhatása is van, idegesség, étvágyhiány, vérszegénység-, almatlanság-,
tüdő- és gyomorhajoknál; ajánlandó lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: *Noorden* tanár Bécsben; *Korányi*
tanár Budapesten; *Glas* tanár Abbáziában
... és számos más szaktekintély. ...

Bécs város kényes izlésű közönsége éven-
ként két millió palacknál többet fogyaszt
... ezen magyar sörből. ...

Kapható: UJVIDÉK részére Wagner Testvéreknél,
a VIDÉKI megrendeléseket özv. Freud Izidorné cég
Ujvidéken eszközli.

Semmi sem pótolhatja!

Bendalin

kályhaezüst-festéket.

NEM PATTAN LE

vörösre izzott kályhákról sem, hanem kihülésük
után ismét szép ezüstoffényű marad.

NEM ROBBAN.

Használatban rendkívül kiadós!

Kapható **SCHOSSBERGER HENRIK, WAGNER TESTVÉREK**
és **DIETZGEN IMRE FIAI** cégnél.

Egyedüli gyárosok:

22-30

GEORG BENDA-LUTZ-WERKE

Wien. Traismauer, N.-Ö. Prag.

Folyékony
Ezüstfesték

Bendalin
a legjobb fémkompozitio
minden elképzelhető tárgy
mázolására.
Állandóan tartós
izzó forróságnak, valamint
nedvességnek ellenálló
ezüstoffesték.

Az „Ujvidéki Népbank Részvénytársaság“ rendes betétek valamint heti
és perselybetétek után netto 5 1/2% kamatot fizet.

11-